

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 18 Ιουλίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Λαμπρόπουλος Πρόεδρος, Βικτωρία Πισμίρη – Εισηγήτρια, Αγγελική Πουλοπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 19.06.2023 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 920/20.06.2023 Προδικαστική Προσφυγή της ατομικής επιχείρησης «Τ...Κ...του Δ...Υπηρεσίες Καθαρισμού» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στο Προάστιο Καρδίτσας, όπως νόμιμα εκπροσωπείται

Κατά του (εφεξής η «Αναθέτουσα Αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του οικονομικού φορέα Ν...Μ...(εφεξής ο «παρεμβαίνων»), με διεύθυνση στο, επί των οδών ..., που άσκησε παρέμβαση στο πλαίσιο της προδικαστικής προσφυγής.

Με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η υπ' αρ. πρωτ. απόφαση που ενσωματώθηκε στην υπ' αρ. πρωτ. απόφαση του Διευθυντή της Αναθέτουσας Αρχής μόνο κατά το μέρος που με αυτές προτάθηκε και αποφασίσθηκε η αποδοχή της προσφοράς του παρεμβαίνοντος.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 600,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό και την εκτύπωση από

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, η προσβαλλόμενη εκδόθηκε στο πλαίσιο της υπ' αρ. Διακήρυξης Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού κάτω των ορίων, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής (χαμηλότερη τιμή), για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων στέγασης του Αστυνομικού Μεγάρου ... της Διεύθυνσης Αστυνομίας ... επί της οδού ... αρ. ... στην ..., του Αστυνομικού Τμήματος ... , στην περιοχή, του Αστυνομικού Τμήματος ..., στην περιοχή, του Αστυνομικού Τμήματος Βόρειας ..., στην περιοχή, του Αστυνομικού Τμήματος ..., στον Γάιο ... και του Τμήματος Συνοριακής Φύλαξης ..., στην περιοχή Ύψος ..., για το χρονικό διάστημα από 01-01-2024 έως 31-12-2024, με δικαίωμα προαίρεσης, προϋπολογισθείσας αξίας 60.000€ χωρίς ΦΠΑ. Η ως άνω διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) στις 03.04.2023, έλαβε ΑΔΑΜ ..., και στο ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό α/α

3. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

4. Επειδή, η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε προς τους ενδιαφερόμενους μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 07.06.2023, η δε προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως στις 19.06.2023, δοθέντος ότι η δέκατη ημέρα της οικείας προθεσμίας συνέπιπτε με ημέρα εξαιρετέα (Σάββατο), ομοίως δε και η αμέσως επόμενη αυτής (Κυριακή), με κοινοποίηση αυτής ομοίως μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017. Ο προσφεύγων βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς του παρεμβαίνοντος, θεμελιώνοντας το έννομο συμφέρον του στη ζημία του από την (τυχόν) παράνομη συμμετοχή του στον διαγωνισμό, ο οποίος έχει ασκήσει την με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 866/12.06.2023 προδικαστική

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

προσφυγή κατά της αποδοχής της οικονομικής προσφοράς του προσφεύγοντος.

5. Επειδή στις 19.06.2023 η Αναθέτουσα Αρχή κοινοποίησε την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ προς τον παρεμβαίνοντα, σύμφωνα με το άρ. 365, παρ. 1, σημ. α' του Ν. 4412/2016 και το άρ. 9, παρ. 1, σημ. α' του π.δ. 39/2017.

6. Επειδή, με την υπ' αρ. 1113/2023 Πράξη του Προέδρου του 3ου Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία συζήτησης, κλήθηκε δε η Αναθέτουσα Αρχή όπως καταθέσει απόψεις επί της προδικαστικής προσφυγής.

7. Επειδή, στις 21.06.2023 ο παρεμβαίνων άσκησε εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώως παρέμβαση με κοινοποίηση αυτής μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, δοθέντος ότι υπέβαλε προσφορά που έγινε αποδεκτή στον διαγωνισμό, κατά δε της αποδοχής αυτής στρέφεται ο προσφεύγων με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή.

8. Επειδή, στις 30.06.2023 η Αναθέτουσα Αρχή κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» τις υπ' αρ. πρωτ. ...30.06.2023 απόψεις της.

9. Επειδή, στις 03.07.2023 ο προσφεύγων κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ το με ίδια ημερομηνία υπόμνημά του επί των απόψεων της Αναθέτουσας Αρχής.

10. Επειδή, στις 10.07.2023 ο παρεμβαίνων κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ το με ίδια ημερομηνία υπόμνημά του επί του υπομνήματος του προσφεύγοντος. Εντούτοις, δοθέντος ότι, αφενός σύμφωνα με το άρ. 365, παρ. 1 του Ν. 4412/2016, συμπληρωματικά υπομνήματα κατατίθενται από οποιοδήποτε από τα μέρη το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής, αφετέρου, κατά την παρ. 8 του ίδιου ως άνω άρθρου οι προθεσμίες αυτού είναι αποκλειστικές, το εν λόγω υπόμνημα δεν λαμβάνεται υπόψη ως εκπροθέσμως κατατεθέν.

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

11. Επειδή, με την προσβαλλόμενη αποφασίστηκε η αποδοχή των δικαιολογητικών κατακύρωσης - αποδεικτικών μέσων του προσφεύγοντος, για τους λόγους που μνημονεύονται στο υπ' αρ. ...από 06-05-2023 Πρακτικό Αξιολόγησης Δικαιολογητικών Κατακύρωσης – Γνωμοδότηση Τριμελούς Επιτροπής με τον τίτλο «Πρακτικό 4» και η κατακύρωση των αποτελεσμάτων του επίμαχου διαγωνισμού σε αυτόν, με μηνιαία καθαρή αξία προ ΦΠΑ 4.200,00 € και συνολική αξία προ ΦΠΑ για το χρονικό διάστημα από 01/01/2024 έως 31/12/2024 50.400,00 €.

12. Επειδή, η διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣτΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ενδεικτικά Πράξεις VI Τμήματος ΕΛΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕΛΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια (Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.).

13. Επειδή, στο άρ. 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του Ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι *«1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων. 2. Κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού,*

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους....». Σύμφωνα με το άρ. 102 «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του Ν. 4412/2016 «Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης.». Στο άρ. 1.3 της Διακήρυξης ορίζεται ότι «...ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ Η αναθέτουσα αρχή διατηρεί το δικαίωμα να παρατείνει μονομερώς, με σχετική απόφασή της, την αρχική σύμβαση του έτους 2024 για ένα (1) επιπλέον έτος (από 01-01-2025 έως 31-12-2025), με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις....». Σύμφωνα με το άρ. 1.7 «Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης» της Διακήρυξης «Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι: α) τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

της αρμοδιότητάς τους...». Στο άρ. 2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών προβλέπεται πως «...Οι τιμές που θα δοθούν θα είναι υποχρεωτικά σε ευρώ και θα υποβληθούν συνολικά για όλες τις κτιριακές εγκαταστάσεις σύμφωνα με το Παράρτημα VI – Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς της παρούσης πρόσκλησης, όπως αναλύεται παρακάτω. Στο σχετικό πεδίο της οικονομικής προσφοράς στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. θα δοθεί μια και μοναδική τιμή, που θα ισούται με το συνολικό κόστος των προσφερόμενων υπηρεσιών άνευ Φ.Π.Α., δηλαδή το ποσό που έχει συμπληρωθεί στο πεδίο (Κ) «Συνολικό Ετήσιο Κόστος για το σύνολο παροχής υπηρεσιών, ήτοι από 01-01-2024 έως 31-12-2024, άνευ Φ.Π.Α. 24% (Σε ευρώ -αριθμητικώς) » του πίνακα του Υποδείγματος της Οικονομικής Προσφοράς του Παραρτήματος VI –Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς, της παρούσας.... ». Στο άρ. 3.1.2.1 της Διακήρυξης προβλέπεται ότι «...Η αναθέτουσα αρχή, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητά από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η συμπλήρωση ή η αποσαφήνιση ζητείται και γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα και ότι αφορά σε στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της καταληκτικής προθεσμίας παραλαβής προσφορών. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογία και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα....»..

14. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή με τις απόψεις της υποστηρίζει πως η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως προς το σύνολο των προβαλλόμενων σε αυτήν λόγων. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

τήρησε τις διατάξεις του άρ. 18 του Ν. 4412/2016 αντιμετωπίζοντας τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις, ενεργώντας με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών και της ελευθερίας του ανταγωνισμού και πως μεταχειρίστηκε ισότιμα τους συμμετέχοντες ως προς την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, καθόσον κλήθηκαν να διευκρινίσουν τις οικονομικές προσφορές τους. Ως προς την προσφορά του παρεμβαίνοντος, αναφέρει ότι κλήθηκε να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με : Α] το αναγραφόμενο ποσό (αριθμητικώς) των 372,83€ στο πεδίο (ΙΣΤ) της υποβληθείσας οικονομικής προσφοράς, προκειμένου να αποσαφηνιστεί αν πρόκειται για ορθό υπολογισμό ή το ανωτέρω αναγραφόμενο ποσό των 372,83€ προέκυψε από υπολογιστικό λάθος. Β] τα αναγραφόμενα ποσά στα πεδία (ΙΑ), (ΙΒ), (ΙΓ), (ΙΔ), (ΙΕ) και (ΙΣΤ) , από το άθροισμα των οποίων προκύπτει το ποσό του πεδίου (ΙΖ) προκειμένου να αποσαφηνιστεί σε ποιο/α από τα ανωτέρω πεδία υφίσταται λανθασμένη αριθμητική πράξη ή αναγραφή ποσού και πως η παραπάνω διαπίστωση ηδύνατο να διευκρινιστεί, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, καθότι πρόκειται για ασάφεια, ήσσονος σημασία ατέλεια, επουσιώδη παράλειψη και πρόδηλο τυπικό - υπολογιστικό σφάλμα.

15. Επειδή, ο προσφεύγων, με τον πρώτο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, υποστηρίζει πως η προσφορά του παρεμβαίνοντος έπρεπε να απορριφθεί ως απαράδεκτη, διότι παραβιάζει την κείμενη νομοθεσία και τους όρους της Διακήρυξης, επιπλέον ισχυρίζεται ότι αναγράφονται ψευδή στοιχεία στην οικονομική του προσφορά και πως αυτή είναι άνω του προβλεπόμενου προϋπολογισμού. Ειδικότερα, ο προσφεύγων αναφέρει πως ο παρεμβαίνων δήλωσε στην οικονομική του προσφορά -βλ. στοιχεία ΙΓ και ΙΣΤ- ως κόστος αναλωσίμων υλικών 292,98 ευρώ και ως παρακράτηση φόρου εισοδήματος 372,83 ευρώ, αντίστοιχα και πως, κατόπιν κλήσης του προς διευκρινίσεις, δήλωσε πως και στις δύο περιπτώσεις επρόκειτο για τυπογραφικό λάθος και ότι τα πραγματικά ποσά που θα έπρεπε να αναγράφονται είναι 229,98 και 373,83 ευρώ, αντίστοιχα, οι δε διευκρινίσεις

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

αυτές αναφέρει πως έγιναν δεκτές από την Αναθέτουσα Αρχή, ωστόσο, υποστηρίζει πως εσφαλμένα δέχθηκε την παραπάνω διευκρίνιση διότι, εν προκειμένω, δεν πρόκειται για απλή συμπλήρωση ή αποσαφήνιση ενός οικονομικού στοιχείου, αλλά για διόρθωση και υποβολή διαφορετικών τελείως οικονομικών στοιχείων. Ακολουθως, υποστηρίζει πως, αθροίζοντας τα στοιχεία ΙΑ+ΙΒ+ΙΓ+ΙΔ+ΙΕ+ΙΣΤ που δήλωσε στην οικονομική του προσφορά, προκύπτει ότι $3.889,01 + 80 + 292,98 + 100 + 282,18 + 372,83 = 5.017$ ευρώ μηνιαίως ως συνολικό κόστος άνευ ΦΠΑ και πως, βάσει του αθροίσματος αυτού, το συνολικό ποσό συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ είναι $5.017 \times 1,24 = 6221,08$ ευρώ μηνιαίως άρα ο ΦΠΑ θα είναι 1204,08 ευρώ, αντί των 6.144,2 και 1189,2 που εσφαλμένα υπολογίζει και πως, θεωρώντας ότι το σωστό μηνιαίο κόστος άνευ ΦΠΑ είναι 5.017 τότε $5.017 \times 12 \text{μήνες} = 60.204$ ευρώ, άρα, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ θα είναι $6.221,08 \times 12 \text{μήνες} = 74.652,96$ ευρώ. Δηλαδή, αναφέρει πως, εάν ο υπολογισμός του συνολικού κόστους γινόταν με τα μαθηματικά στοιχεία τα οποία δήλωσε, και όχι με αυτά που διατείνεται ότι ήθελε να δηλώσει, θα έπρεπε να τεθεί εκτός διαγωνισμού, λόγω υποβολής απαράδεκτης προσφοράς, διότι η τιμή του θα υπερέβαινε τον προϋπολογισμό της σύμβασης (60.000 και 74.400 ευρώ άνευ ή με ΦΠΑ αντίστοιχα) κατά τα οριζόμενα στους όρους 2.4.4 τελευταίο εδάφιο περ. γ' και 2.4.6 της Διακήρυξης και πως το γεγονός από μόνο του ότι δήλωσε λανθασμένα ποσά αποτελεί αυτοτελή επαρκή λόγο απόρριψης της προσφοράς του ως απαράδεκτης, υποστηρίζει δε ότι οι εν λόγω διευκρινίσεις που αλλοιώνουν τα ποσά έγιναν τεχνηέντως, ώστε να καταλήξει στο ποσό των 59.460 ευρώ. Ενόψει των παραπάνω, υποστηρίζει πως η Αναθέτουσα Αρχή, αποδεχόμενη τις διευκρινίσεις του παρεμβαίνοντος, παραβίασε τις αρχές του εθνικού και ενωσιακού Δικαίου περί ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, περί απαγόρευσης διακρίσεων, περί διαφάνειας, περί τυπικότητας και περί αναλογικότητας και ερμήνευσε και εφάρμοσε εσφαλμένα τους απαράβατους όρους της Διακήρυξης. Ο παρεμβαίνων επί του λόγου αυτού ισχυρίζεται ότι στις 15.03.2023 κλήθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή με το υπ' αρ. πρωτ. .../1/855-ιδ' έγγραφο να παράσχει διευκρινίσεις, αυθημερόν δε απάντησε ότι σε δύο πεδία της οικονομικής του προσφοράς αναγράφηκαν

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

λάθος ποσά, λόγω τυπογραφικού λάθους, επεσήμανε δε και στις διευκρινίσεις ότι το τελικό ποσό της προσφοράς του παραμένει το ίδιο, καθώς, το συνολικό ποσό της προσφοράς του ήταν 4.955,00 ευρώ, υπολόγισε δε την παρακράτηση φόρου εισοδήματος, κατόπιν αφαίρεσης των νομίμων κρατήσεων υπέρ δημοσίου και τρίτων στο ποσό των 373,83€, ανέφερε δε ότι ανέγραψε στην παρακράτηση φόρου το ποσό των 372,83€, υποστηρίζει δε ότι δεν υπερβαίνει τον προϋπολογισμό. Με το υπόμνημά του ο προσφεύγων υποστηρίζει πως εν προκειμένω δεν μπορεί να προκύψει αντικειμενικά εξακριβώσιμος χαρακτήρας των δηλωμένων ποσών και πως ο παρεμβαίνων έχει εξ αρχής αναγράψει εσφαλμένα οικονομικά στοιχεία, γεγονός που ασκεί ουσιώδη επιρροή και που άγει σε ολοκληρωτικά διαφορετικό αποτέλεσμα από το αληθές που θα έπρεπε να ήταν προσφορά εκτός προϋπολογισμού και, ως εκ τούτου, να τεθεί εκτός διαγωνισμού. Άλλωστε, τούτο επιρρωνύεται από το ότι έχει υποπέσει όχι σε μια, αλλά σε πολλαπλές εσφαλμένες αναγραφές (στοιχεία ΙΑ, ΙΒ , ΙΓ, ΙΔ, ΙΕ, ΙΣΤ) που σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως τυχαίο λάθος ενός φορέα που συμμετέχει σε διαγωνιστικές διαδικασίες και που οφείλει να επιδείξει, όχι απλώς τη μέση συνειδητή επιμέλεια ενός απλού ανθρώπου, αλλά ειδικότερη και αυξημένη προσοχή που προσιδιάζει και που απαιτούν οι διαγωνιστικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων δοθέντος, ότι με αυτές εξυπηρετείται, κατ' αρχήν, το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον. Περαιτέρω, αναφέρει πως, βάσει λογικής και ενόψει της αρχής της τυπικότητας που διέπει τους διαγωνισμούς, η διαφορά των 63 ευρώ που προκύπτει μεταξύ του δηλωθέντος ποσού και αυτού που ισχυρίζεται ότι ήθελε να αναγράψει, δεν είναι ούτε αμελητέα, ούτε μπορεί να λογισθεί ως ένα αθώο τυπογραφικό λάθος δεδομένου, άλλωστε, ότι στη μία περίπτωση καταλήγει σε οικονομική προσφορά άνω του προβλεπόμενου προϋπολογισμού γεγονός που καθιστά την προσφορά αυτοδίκαια απαράδεκτη.

16. Επειδή, επί του πρώτου λόγου που αφορά στην προσφορά του παρεμβαίνοντος, λεκτέα τα εξής: Ο παρεμβαίνων, σε απάντηση του υπ' αρ. πρωτ. εγγράφου της Αναθέτουσας Αρχής, απέστειλε, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», στις 15.05.2023, το με ίδια ημερομηνία

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

έγγραφό του, όπου αναφερόταν ότι «Ερώτημα Α Το αναγραφόμενο ποσό (αριθμητικώς) των 372,83€ στο πεδίο (ΙΣΤ) της υποβληθείσας οικονομικής προσφοράς, προκειμένου αποσαφηνιστεί αν πρόκειται για ορθό υπολογισμό ή το ανωτέρω αναγραφόμενο ποσό των 372,83€ ποσό προέκυψε από υπολογιστικό λάθος. Απάντηση: Σας διευκρινίζουμε ότι λόγω τυπογραφικού λάθους στο πεδίο ΙΖ αναγράψαμε το ποσό των 372,83€ αντί του ορθού ποσού των 373,83€. Ερώτημα Β Τα αναγραφόμενα ποσά στα πεδία (ΙΑ), (ΙΒ), (ΙΓ), (ΙΔ) και (ΙΣΤ), από το άθροισμα των οποίων προκύπτει το ποσό του πεδίου (ΙΖ) προκειμένου αποσαφηνιστεί σε ποιο/α από τα ανωτέρω πεδία υφίσταται λανθασμένη αριθμητική πράξη ή αναγραφή ποσού. Απάντηση: Όσον αφορά για το λανθασμένο άθροισμα των ποσών αυτό οφείλεται πάλι σε τυπογραφικό λάθος. Στο πεδίο ΙΓ αναγράψαμε το ποσό των 292,98€ αντί του ορθού ποσού 229,98€. Σας επισυνάπτουμε την νέα μας διορθωμένη οικονομική προσφορά όπου αποδεικνύεται ότι τα ανωτέρω τυπογραφικά λάθη δεν έχουν επηρεάσει ούτε στο ελάχιστο το τελικό ποσό της προσφοράς μας το οποίο εξακολουθεί να παραμένει το ίδιο». Στην αρχικώς δηλωθείσα οικονομική προσφορά του παρεμβαινόντος, το άθροισμα του πεδίου ΙΖ [Συνολικό Κόστος Άνευ Φ.Π.Α. ανά μήνα (Σε ευρώ – αριθμητικώς) (ΙΑ+ΙΒ+ΙΓ+ΙΔ+ΙΕ+ΙΣΤ) (ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α.)] ανέγραψε «4.955,00€ μηνιαίως», στα δε πεδία ΙΓ (ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ, ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΕΓΑΣΗΣ, ΜΗΝΙΑΙΩΣ) και ΙΣΤ (ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ) ανέγραψε 292,98€ και 372,83€ μηνιαίως (βλ. αρχείο με τίτλο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ.signed.pdf», σελ. 4/5), αντίστοιχα, με τις δε δοθείσες διευκρινίσεις, κατά τα ανωτέρω, δήλωσε ότι τα παραπάνω ποσά ανεγράφησαν εσφαλμένα, καθώς ανέρχονταν στα ποσά των 229,98€ και 373,83€, αντίστοιχα. Βάσει των παραπάνω, το στοιχείο ΙΖ, ήτοι το άθροισμα των πεδίων ΙΑ+ΙΒ+ΙΓ+ΙΔ+ΙΕ+ΙΣΤ προκύπτει ως εξής: $3.889,01 + 80,00 + 229,98 + 100,00 + 282,18 + 373,83 = 4.955$, ποσό που, όπως βάσιμα ο παρεμβαινών υποστηρίζει, συμπίπτει με το δηλωθέν στην αρχικώς υποβληθείσα οικονομική προσφορά του. Κατά συνέπεια, η Αναθέτουσα Αρχή, αφενός, νομίμως κάλεσε προς παροχή διευκρινίσεων, κατ'άρ. 102 του Ν. 4412/2016 και 3.1.2.1 της Διακήρυξης, τον παρεμβαινόντα,

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

αφετέρου, νομίμως αποδέχθηκε τις παραπάνω σχετικές διευκρινίσεις, καθώς, όπως προκύπτει, πράγματι πρόκειται για σφάλματα τυπογραφικά που εμφιλοχώρησαν κατά την σύνταξη της εν λόγω προσφοράς που νομίμως διορθώθηκαν, δυνάμει της παροχής των παραπάνω διευκρινίσεων εκ μέρους του, απορριπτομένου του περί του αντιθέτου ως άνω λόγου της προδικαστικής προσφυγής.

17. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής που αφορά στην προσφορά του παρεμβαίνοντος, ο προσφεύγων ισχυρίζεται πως δεν περιλαμβάνει τα απαιτούμενα από τη Διακήρυξη στοιχεία και πως δεν υποβλήθηκε βάσει του υποδείγματος του Παραρτήματος VI. Ειδικότερα, ο προσφεύγων αναφέρει πως στους όρους 2.4.4 και 2.4.4.1 της Διακήρυξης προβλέπεται συγκεκριμένο υπόδειγμα βάσει του οποίου οι διαγωνιζόμενοι υποχρεούνται να συμπληρώνουν την οικονομική τους προσφορά και πως, σε περίπτωση που δεν συμπληρώνεται κάποιο στοιχείο ή η συμπλήρωση είναι ελλιπής, η επίμαχη προσφορά δεν πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος VI, με αποτέλεσμα να επέρχεται αυτοδίκαια ο αποκλεισμός του διαγωνιζομένου, λόγω απαράδεκτης προσφοράς, βάσει των όρων αυτών. Εν συνεχεία, υποστηρίζει πως προβλέπεται ότι οι υποβαλλόμενες οικονομικές προσφορές πρέπει -μεταξύ άλλων- να περιλαμβάνουν μνεία ότι θα ισχύουν και για το έτος 2025, δηλαδή μέχρι 31-12-2025, στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή προβεί σε άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης και πως η προσφορά του παρεμβαίνοντος δεν περιλαμβάνει σχετική μνεία, έλλειψη η οποία στοιχειοθετεί αυτοτελή λόγο απόρριψης της προσφοράς του ως απαράδεκτης, όπως, άλλωστε, επιτάσσει η αρχή της τυπικότητας που διέπει κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, αναφέρει δε ότι ο ίδιος τήρησε τον σχετικό όρο της Διακήρυξης και συμπεριέλαβε σχετική μνεία. Ο **παρεμβαίνων** υποστηρίζει πως η οικονομική του προσφορά υπεβλήθη βάσει του ανωτέρω υποδείγματος και πως δεν αναφέρεται στη Διακήρυξη πως θα πρέπει στην οικονομική προσφορά να αναφερθεί ότι η οικονομική προσφορά του αναδόχου θα ισχύσει και για το έτος 2025, ήτοι έως τις 31.12.2025, εφόσον η Αναθέτουσα Αρχή προβεί σε άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης, υποστηρίζει δε ότι έχει επισυνάψει στην προσφορά του υπεύθυνη δήλωση

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

όπου αποδέχεται πλήρως και ανεπιφύλακτα τους όρους της επίμαχης Διακήρυξης.

18. Επειδή, επί του δεύτερου λόγου της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής, λεκτέα τα εξής: Σύμφωνα με το άρ. 2.4.4 της Διακήρυξης, οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν οικονομική προσφορά σύμφωνα με το Παράρτημα VI αυτής, στο δε ως άνω Παράρτημα, στο σημείο κάτω από τον εκεί παρατεθέντα πίνακα, αναφέρεται ότι *«Γίνεται μνεία, ότι η Οικονομική Προσφορά του Αναδόχου θα ισχύσει και για το έτος 2025 (ήτοι έως 31-12-2025) εφόσον η Αναθέτουσα Αρχή προβεί σε άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης. ...Οικονομική Προσφορά στην οποία δεν συμπληρώνεται έστω και ένα πεδίο του Υποδείγματος Οικονομικής Προσφοράς, θα απορρίπτεται ως απαράδεκτη.»* (σελ. 77/94 Διακήρυξης). Εν προκειμένω, ο παρεμβαίνων, στην οικονομική προσφορά του, που υπεβλήθη σύμφωνα με το ως άνω Παράρτημα, συμπλήρωσε όλα τα εκεί αναφερόμενα πεδία, γεγονός, εξάλλου, που ο προσφεύγων δεν αμφισβητεί. Η δε μη αναφορά στην ισχύ της προσφοράς του και για το έτος 2025, ήτοι και για το τυχόν ασκηθησόμενο δικαίωμα παράτασης εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής ουδόλως καθιστά την προσφορά του παρεμβαίνοντος απορριπτέα ως απαράδεκτη, όπως αβάσιμα ο προσφεύγων υποστηρίζει. Τούτο διότι, όπως βάσιμα ο παρεμβαίνων αναφέρει, δεν περιλαμβάνεται κάποιο σχετικό πεδίο στο ανωτέρω υπόδειγμα, συναφώς, ουδείς αποκλείεται για λόγο μη προβλεπόμενο στη διακήρυξη (βλ. Απόφαση ΔΕΕ της 2ας Ιουνίου 2016 επί της υπόθεσης C- 27/15 Pippo Pizzo κατά CRGT srl). Κατά συνέπεια, ο λόγος αυτός απορρίπτεται ως αβάσιμος.

19. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και το παράβολο να καταπέσει.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Αριθμός απόφασης : 1220/2023

Δέχεται την παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 18.07.2023 και εκδόθηκε στις 04.09.2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η Γραμματέας

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΑΝΤΙΔΟΥ